BAM

Beleidsplan 2010 - 2013

Instituut voor
beeldende,
audiovisuele en
mediakunst

Bijlage 1a: Artistiek-inhoudelijk beleidsplan

1.1 Identiteit van de organisatie

1.1.1 Mission statement van de organisatie

BAM is een onafhankelijk en intermediair steunpunt dat, samen met de sector en het beleid, ijvert voor kwalitatieve ontwikkeling, draagvlakversterking en grotere zichtbaarheid van beeldende, audiovisuele en mediakunst.

Beeldende kunst, audiovisuele kunst en mediakunst hebben een groot betekenispotentieel omdat ze zich in verschillende ruimtes kunnen begeven, van verschillende talen en expressievormen gebruik maken, de private sector kunnen betrekken bij productie en spreiding, globaal opereren en flexibel de dialoog aangaan met andere disciplines en maatschappelijke domeinen.
Om die maatschappelijke rol optimaal te kunnen vervullen is er nood aan informatie, bemiddeling en kwaliteitsbevordering vanuit een knooppunt dat beschikt over informatie en praktijkkennis, opgebouwd door veldwerk, analyse en onderzoek.

Dat knooppunt wil BAM zijn. Het steunpunt zet in op het in kaart brengen en analyseren van de diverse spelers, het opzetten van informatie- en overlegplatformen, het ontwikkelen van een visie, het stimuleren van zelforganisatie en zelfredzaamheid, het stimuleren van nieuwe praktijken en samenwerkingsverbanden; dit alles in een internationaal referentiekader.

1.1.2 Korte schets van de voorbije en huidige werking

BAM is ontstaan uit de fusie van het steunpunt voor audiovisuele kunsten (Initiatief Audiovisuele Kunsten IAK) en het steunpunt voor beeldende kunsten (Initiatief Beeldende Kunsten IBK). IAK en IBK werden in december 2001 opgericht op initiatief van de Vlaamse overheid. Tot eind 2005 werden ze nominatief gesubsidieerd en vanaf 2006 binnen het kunstendecreet. In januari 2007 maakte Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, Bert Anciaux, bekend dat IAK en IBK samengevoegd zouden worden tot één groot steunpunt.

BAM bouwt verder op belangrijke verwezenlijkingen van IAK en IBK.
IAK: een contactdatabank voor audiovisuele kunsten in samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF), waarvan de eerste fase werd afgewerkt in de zomer 2008 (AV data); een nieuwsplatform rond audiovisuele kunsten, in samenwerking met IAK, VAF, Flanders Image en MEDIA Desk; onderzoeksopdrachten rond de archivering van video, rond beschikbaarheid van audiovisuele creaties en rond audiovisueel onderwijs; en een mapping van het audiovisuele werkveld die afgewerkt zal worden in 2009.
IBK: een databank voor kunstenaars en organisaties; een wekelijkse Nederlandstalige nieuwsbrief en een driemaandelijkse internationale (Engelstalige) nieuwsbrief; een toekomstgerichte veldanalyse door Gielen & Laermans 'Een omgeving voor actuele kunst'; een infobrochure voor jonge kunstenaars; de eerste fase van het beleidsplan beeldende kunst; internationale promotie-instrumenten zoals een cd-rom en het internationaal bezoekersprogramma; praktijkonderzoek naar jonge kunstenaars, internationale netwerking, en gemeenschappelijke marketing.
IAK en IBK startten samen een werking over kunst, media en technologie (mediakunst en e-cultuur) en richtten samen met andere kunstensteunpunten het Kunstenloket op.

BAM legt sinds het samengaan van de twee werkingen (december 2007) de volgende klemtonen:
- De databanken voor audiovisuele kunst en beeldende kunst verbinden; contacten, categorieën en trefwoorden gebruiksvriendelijk maken en vervolledigen.
- Trajecten rond het opstellen van een gemeenschappelijke visie in audiovisuele, beeldende en mediakunst met o.a. een SWOT, gemeenschappelijke doelstellingen en uitdagingen.
- Werkgroepen rond praktijkontwikkeling en samenwerking binnen deelgebieden zoals tijdschriften, musea, werkplaatsen, filmtheaters, publieksbemiddeling en kunstenaarsarchieven.
- Duurzame internationale relaties stimuleren door werkbezoeken aan regio's, een internationaal bezoekersprogramma, internationale workshops, internationale prospectiereizen naar andere continenten, samenwerking met buitenlandse internationale agentschappen zoals Mondriaan Stichting (Nederland), Frame (Finland), Office for Contemporary Art OCA (Noorwegen) en Arts Council UK.
- Output van trajecten en onderzoeksprojecten realiseren in de vorm van cahiers en webdossiers.

De samenwerking van **kunstensteunpunten** (+het Fonds der Letteren) krijgt vorm door te werken rond transversale thema's zoals diversiteit, e-cultuur, informatiebeheer en internationale werking. In tweede instantie

plegen de kunstensteunpunten overleg met het erfgoedsteunpunt FARO en het steunpunt voor bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en lokaal cultuurbeleid, Locus.

1.1.3 Verhouding tot het kunstenveld

Knooppunt tussen sector en beleid

Vanuit een grondige kennis van sector en beleid verstrekt BAM informatie en bevordert het de ontwikkeling, samenwerking en netwerking zowel binnen het veld als grensoverschrijdend naar andere disciplines en sectoren. BAM gaat ook de dialoog aan met diverse overheden.
BAM is geen belangenbehartiger. Het steunpunt werkt rond kwalitatieve ontwikkeling op korte en lange termijn, met een brede visie op een discipline en op kunst in de maatschappij.
BAM is geen subsidiekanaal maar geeft informatie over beleid en regelgeving. Het doet niet aan beleidsvoorbereiding, maar informeert en inspireert het beleid samen met de sector.

Knooppunt in een open netwerk van veldspelers

Het steunpunt is onderdeel van het veld maar is zelf geen veldspeler: we ondersteunen geen creatie, we hebben geen publiekswerking en we zijn geen archief. BAM profileert zich als onafhankelijk observator, aanjager, ondersteuner en bemiddelaar. Vanuit die positie stellen we ons niet op als een gesloten instituut maar als een knooppunt. We betrekken het veld zo actief mogelijk bij het stimuleren naar kwalitatieve ontwikkeling, samenwerking en zelforganisatie.

Verhouding tot audiovisuele, beeldende en mediakunst

Er zijn steeds meer cross-overs tussen audiovisuele, beeldende en mediakunst, maar tegelijk blijven deze drie sectoren heel verschillend. BAM heeft oog voor het sectorspecifieke én voor de onderwerpen die transversaal aangepakt kunnen worden. Daardoor kunnen spelers in deze sectoren van elkaar leren en worden gesloten circuits opengebroken.

1.1.4 Uniciteit van de organisatie

De uniciteit van BAM blijkt duidelijk uit zijn unieke verhouding tot het kunstenveld (zie 1.1.3).

1.2 Artistieke en inhoudelijke plannen

De plannen van BAM vertrekken vanuit een visie, een omgevingsanalyse en een samenvatting van de beleidsuitdagingen. Op basis daarvan schetsen we de beleidskeuzes, de doelstellingen en de geplande activiteiten voor 2010 - 2013.

1.2.1 Visie

De visie waarmee BAM aan ontwikkeling, draagvlakversterking en zichtbaarheid werkt, is geïnspireerd op de betekenis van netwerken.

Dynamische relaties tussen veldspelers en functies

BAM ziet de samenhang tussen veldspelers en hun functies als een netwerk van relaties die voortdurend beweging en ontwikkeling genereren, en dus niet als lineaire of hiërarchische relaties. Bij die relaties zijn ook profitspelers betrokken. Functies zoals onderzoek en ontwikkeling, creatie, vertonen, reflectie, educatie, erfgoed en opleiding zijn immers niet van elkaar gescheiden. Door voortdurende wisselwerkingen ontstaan er steeds nieuwe invullingen en posities. Zo is een vertoner bijvoorbeeld niet alleen iemand die creaties verspreidt. Hij genereert ook nieuwe betekenissen die de kunstenaar en de kunst in het algemeen doen evolueren.

Tweerichtingsverkeer tussen lokaal en globaal

Deze relaties tussen veldspelers zijn niet beperkt tot Vlaanderen. Mensen, kennis en werken circuleren over de landsgrenzen heen. In tegenstelling tot culturele export, dat eenrichtingsverkeer is, zorgt deze culturele uitwisseling voor tweerichtingsverkeer tussen binnen- en buitenland, tussen lokaal en globaal. Vlamingen werken in het buitenland, buitenlandse makers vestigen zich hier, er wordt internationaal gecoproduceerd, de buitenlandse pers en kritiek schrijven over Vlaanderen.

Dialoog met andere disciplines en sectoren

De netwerken met andere kunstdisciplines en maatschappelijke sectoren zoals de creatieve industrie, de bedrijfswereld, het onderwijs of de wetenschap leiden tot een vruchtbare uitwisseling. Dialoog tussen disciplines

en sectoren waar met andere intenties en waarden gewerkt wordt kan gesloten systemen openbreken en nieuwe visies uitlokken die voor beide partijen vruchtbaar zijn. Onze maatschappij is in volle transitie en wordt geconfronteerd met complexe vragen. De maatschappij zoekt daarom voortdurend naar nieuwe input en omarmt cross-over als aanjager van innovatie. Ook kunst en cultuur worden daar actiever bij betrokken en de overheid die kunst subsidieert, verwacht een grotere maatschappelijke betrokkenheid. Zo wordt cultuur gezien als een belangrijke factor voor identiteitsvorming en talentontwikkeling in het onderwijs, als een speler bij de groeiende bezorgdheid over historisch besef, en als aanjager van industriële en wetenschappelijke innovatie. Deze netwerken bieden heel wat kansen als er ruimte is voor de bijzondere positie van de kunst en voor echte ontmoeting en dialoog.

Kennis en informatie delen

Netwerken kunnen de kennis en informatie die nodig zijn om professioneel te werken beschikbaar maken. Zo wordt deze kennis en info verspreid en voortdurend aangevuld en verrijkt. Dit is niet alleen een zaak van gespecialiseerde kenniscentra en informatieknooppunten, maar ook van veldspelers die hun kennis en informatie willen delen. Dit veronderstelt sociale netwerken en vooral vertrouwen. Het veronderstelt dat kennis en informatie beschikbaar zijn en dat er duidelijke afspraken bestaan over wie welke informatie en kennis beheert, en wie de kwaliteit ervan controleert.

ICT ondersteunt netwerken tussen mensen, organisaties en creaties

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) heeft een groot potentieel om de (internationale) netwerken van mensen, organisaties en creaties structuur te geven. ICT kan er ook voor zorgen dat we meer creaties en informatie over cultuur kunnen raadplegen. ICT is een hulpmiddel dat heel wat zaken mogelijk maakt door de grote opslagcapaciteit en datatransmissiesystemen, door de mogelijkheid om gegevens te verbinden of door informatie open te stellen van en voor verschillende soorten gebruikers. Bovendien is technologie zelf ook een vorm van kennis die samen kan opgebouwd worden door en met de veldspelers om kosten te besparen en om informatiesystemen compatibiliteit te maken.

Open netwerken

Het is duidelijk dat netwerken een potentieel hebben van circuleren, delen en dialoog tussen verschillende sectoren. Maar ze kunnen ook heel gesloten en exclusief worden ingevuld. Het is daarom essentieel dat netwerken ook zichtbaar gemaakt worden in de vorm van activiteiten, statements of publicaties zodat nieuwe leden toetreden en onderlinge relaties steeds wisselen.

1.2.2 Omgevingsanalyse

De omgevingsanalyse is een samenvatting van verschillende gesprekken die BAM in 2007 en 2008 voerde met de sector : werkbezoeken per organisatie, bijeenkomsten met kunstenaars en verschillende vergaderingen per discipline (audiovisuele, beeldende en mediakunst) rond het opstellen van gemeenschappelijke doelstellingen en een SWOT voor de sector.

Analyse van de relaties tussen veldspelers

Het veld van audiovisuele, beeldende en mediakunst is divers en complex. Elke organisatie heeft een andere mix van functies en organisaties onderhouden meervoudige relaties, waarin de evenwichten voortdurend verschuiven. Deze disciplines zijn per definitie gericht op relaties met andere kunstdisciplines en andere sectoren zoals de entertainmentwereld, de creatieve industrie, de bedrijfswereld, de openbare ruimte en de wetenschap. Deze wisselwerking wordt als een rijkdom ervaren: hij zorgt voor voortdurende beweging, ontwikkeling en voor maatschappelijke kruisbestuivingen. (sterkte)

In audiovisuele kunst nemen filmfestivals en educatieve initiatieven ook distributiefuncties op, tonen multiplexen ook 'art-housefilms' en registraties van opera's en concerten, werken filmzalen intens samen met cultuurcentra en bibliotheken rond aanbod. In beeldende kunst zijn tentoonstellingsplekken begaan met reflectie en onderzoek, starten kunsthallen ook kunstenaarsateliers, ondersteunen galeries de internationale positionering van kunstenaars, werken kunstenaars samen met bedrijven of met onderzoekers.

Door die diversiteit en complexiteit is het moeilijk om de overheid en de buitenwereld een duidelijk beeld te geven van volgende vragen: hoe wordt er in deze sectoren gewerkt? Hoe spelen die functies op elkaar in, binnen en tussen organisaties? Wat is er nodig aan middelen, infrastructuur, kennis en personeel om die functies professioneel waar te maken en wat is de verhouding tussen profit en non-profit? De overheid hecht niet voldoende waarde aan onderzoek, reflectie, omkadering (tijdschriften, educatie) en internationale relaties. Nochtans zijn deze functies essentieel. Bovendien is het niet genoeg bekend dat bepaalde functies arbeidsintensief zijn. De sector ziet dat informatiedeficit als een van de redenen van de huidige onderfinanciering. (zwakte) Hier ligt een taak voor zowel sector als overheid: de sector kan dat sectorspecifieke beter communiceren zodat de overheid die kan vertalen naar de bestaande decreten en regelgeving. (kans)

Critici bestempelen ze als ‘versnippering’, maar de complexiteit en diversiteit kunnen net de kracht zijn van een veld en voor dynamiek zorgen. De verschillende initiatieven moeten dan wel beter op elkaar inspelen. In de beeldende kunst groeit er een consensus rond het netwerkmodel. In dat model is er zowel plaats voor ontwikkeling als voor creaties en publieksgerichtheid. Er is zowel plaats voor wat er ons land gebeurt als op internationaal vlak en voor meer of minder relaties met het maatschappelijk gebeuren. Zo’n model is complexer dan een hiërarchisch model, dat kleinere initiatieven ziet als toeleveranciers voor enkele grote instellingen.

De spelers in het veld beseffen dat er voor zo’n netwerkmodel een attitudewijziging nodig is. Het is noodzakelijk dat veldspelers elkaars (verschillende) praktijken en intenties beter leren kennen. Pas als ze daarin slagen, kunnen ze bespreken wie welke functies bij voorkeur opneemt, welke functies ontbreken en hoe functies nog beter op elkaar kunnen inspelen. Bij de beeldende kunst wordt zo’n gesprek over positioneren, samenwerken en elkaar versterken gevoerd over de landsgrenzen heen.

De onduidelijkheid over profiel en taakverdeling tussen kunsthal en museum vormt bijvoorbeeld een bedreiging en kan opgelost worden door een proces waar sector en beleid in betrokken worden. Kunstenaars zoeken naar stimulerende ruimtes voor onderzoek en ontwikkeling, in samenwerking met curatoren, onderzoekers en bedrijven. Organisaties zoals opleidingsinitiatieven, werkplaatsen, tijdschriften en tentoonstellingsplekken kunnen daar nog beter op inspelen. De sector ziet kansen in een betere synergie tussen onderzoek van kunstenaars, conservatoren en curatoren enerzijds en het kunsthistorisch onderzoek aan universiteiten anderzijds. De opleidingen zien kansen om bevruchtende relaties te zoeken met het werkveld, in de vorm van gemeenschappelijke onderzoeksprojecten en stages. De rol van de private sector kan nog beter betrokken worden op het kunstenveld: galeries die kunstenaars begeleiden bij hun internationale loopbaan, verzamelaars die kunstenaars ondersteunen door werk te kopen, kennis en contacten van verzamelaars en galeries, die ook met de publieke sector gedeeld kunnen worden. De sector ziet kansen om nog beter samen te werken rond gemeenschappelijke marketing en internationale positionering via clustering van events die elkaar versterken of via conferenties van internationaal niveau die samen opgezet worden. Kennis rond internationale verspreiding van tijdschriften en publicaties kan beter gemeenschappelijk opgebouwd worden. Een betere taakverdeling is noodzakelijk in het domein van collecties, archieven, documentatiecentra en bibliotheken.

In de audiovisuele kunst groeit bij de culturele vertoners en omkaderende initiatieven ook een consensus over het netwerkmodel. Maar de profit-spelers zoals producenten, distributeurs en exploitanten werken volgens een lineair model: de producent maakt een product, de distributeur verspreidt het, de exploitant brengt het aan de man en de media promoten het. In zijn rol als steunpunt is BAM er zich van bewust dat een netwerkmodel pas kan groeien als alle spelers een duidelijk zicht hebben op de veldspelers, hun functies en de intenties waarmee ze die opnemen. Tegelijk zou iedereen moeten inzien dat de spelers samen een rijk en divers veld kunnen vormen, waarbij men elkaar nodig heeft. Er bestaat nog altijd een scheiding tussen het filmproductieveld en het veld van de culturele vertoners, tussen het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en de werkingen die gesteund worden binnen het kunstendecreet, tussen een filmmodel en een audiovisueel model, tussen profit (grote producenten, distributeurs en multiplexen) en non-profit. De culturele initiatieven ervaren dat, meer dan de profit spelers, als een bedreiging.

Er bestaan bijvoorbeeld voortdurend conflicten over terreinafbakening en profielen tussen multiplexen en art-housebioscopen maar ook tussen art-house en gesubsidieerde vertonerinitiatieven. Het apparaat van traditionele producenten en vertoners is geënt op het speelfilmformaat terwijl het ruime creatieveld bestaat uit diverse uitdrukkingsvormen en dragers. Het VAF praat over vertoning van de creaties die het zelf heeft gesteund terwijl de vertoners werken aan een audiovisuele cultuur, aan publieksbegeleiding en aan een divers aanbod. Voor vele culturele creaties bestaan er weinig degelijke vertonings- en distributieplatformen; noch in de profitsector, noch in het culturele deel van de sector.

Bovendien is het audiovisuele veld volop in transitie onder invloed van digitale media. Zo consumeren mensen meer thuis. Organisaties clusteren vertoningen in festivalformules. De digitale media zorgen voor nieuwe formats zoals games, low buget producties en cross-mediale toepassingen. En via digitale media kunnen werken langer beschikbaar gemaakt voor een veel groter publiek: gelijk waar en gelijk wanneer. De culturele audiovisuele vertoners onderkennen de positieve mogelijkheden van digitale media maar ze hebben het moeilijk om hun rol te herzien in deze nieuwe mediaomgeving. Ze zien deze nieuwe mogelijkheden ook als een bedreiging, omdat ze minder controle hebben op de gebruikers en op aanbod. En bovendien krijgt men te maken met nieuwe spelers zoals de gameproducenten, de digitale distributieplatformen en allerlei telecomspelers. Kleine organisaties zoals art-housebioscopen of culturele initiatieven hebben onvoldoende schaalvoordelen om te investeren in digitale projectie en digitale platformen voor video-on-demand. Ze kunnen onmogelijk als kleine speler kennis opbouwen over nieuwe businessmodellen en nieuwe vormen van presentatie, marketing en educatie. (zwakte) Toch staan culturele spelers in het audiovisuele veld open voor meer onderling overleg en samenwerking. Ze onderkennen de noodzaak van een meer omvattend overleg met profitactoren en met de ICT-industrie. En onderling kunnen ze ook kennis en infrastructuur delen. Tegelijk zien de culturele spelers dit niet als zaligmakend door mislukkingen uit het verleden (het Vlaams Filminstituut bijvoorbeeld) en door intenties en praktijken die soms zeer ver uit elkaar liggen.

Audiovisuele, beeldende en mediakunsten hebben per definitie relaties met andere kunstdisciplines en sectoren. In de beeldende kunst gaan kunstenaars flexibel om met zowat alle kunstvormen. En het bewegende beeld is niet meer weg te denken uit het theater, de beeldende kunst of de muziek. (sterkte) Bij sommige creaties en gelegenheidscollectieven is het moeilijk om nog een hoofddiscipline te herkennen. Daardoor bestaat het gevaar dat zulke initiatieven maar moeilijk hun weg vinden binnen het decreet. (bedreiging)
De audiovisuele, beeldende en mediakunsten lenen zich perfect tot creaties in de openbare ruimte en tot samenwerking met bedrijven, onderwijs en wetenschap. (sterkte) De kunstenaars bouwen bruggen en er ontstaan organisaties om de juiste partijen bij elkaar te brengen en te bemiddelen tussen sectoren met een sterk verschillende werking. (kans) Denk aan De Nieuwe Opdrachtgevers, de kunstcel binnen het team van de Vlaamse Bouwmeester, arteconomy, Canon Cultuurcel en organisaties die bemiddelen tussen het sociale en het artistieke. Zulke structuren zijn noodzakelijk omdat er steeds een gevaar is dat dergelijke disciplines door de opdrachtgevers louter instrumenteel worden ingezet.
Ten slotte zijn er heel wat mogelijkheden om private spelers en de markt bij de werking te betrekken. Die hebben enkel kans op slagen als die het resultaat zijn van intense contacten en indien beide partijen creatief zijn in het zoeken naar samenwerkingsvormen. De overheid van zijn kant dient kaders uit te tekenen die deze synergie en wisselwerking vergemakkelijken. (kans)

Analyse van de praktijken

Creatie en ontwikkeling

Er zijn alsmaar meer productie- en spreidingsmogelijkheden voor kunstenaars in binnen- en buitenland en er is ook meer institutionele ondersteuning voor onderzoek in de kunst. Daarnaast exploreren kunstenaars vormen van samenwerking met curatoren en theoretici, maar ook met bedrijven, labs en sociale contexten. (kans) Dit betekent dat het beheer van de zakelijke aspecten van een kunstenaarsloopbaan die bijna steeds internationale dimensies heeft ingewikkeld is geworden. Kunstenaars kunnen dit niet zomaar uitbesteden omdat een werkcontext scheppen steeds neerkomt op het bijeenbrengen van kennis, mensen, middelen en structuren die geënt zijn op het artistieke proces. Daarom hebben makers in onze sectoren steeds zelfstandig hun oeuvre en carrière opgebouwd, (sterkte) en zich laten begeleiden door een producent, een galerie of managementbureau. En met de oprichting van het Kunstenloket wordt die zakelijke kennis ook centraal opgebouwd en ter beschikking gesteld. Sommige creaties vragen gespecialiseerde ondersteuning die de bestaande producenten en galeries niet kunnen bieden waardoor kunstenaars op zoek gaan naar andere modellen: meerdere productiepartijen samenbrengen, bijkomende steun zoeken bij organisaties of private initiatieven of zich onder kunstenaars verenigen om zakelijke en productionele kennis te delen. Daarnaast betekent het voor kunstorganisaties een uitdaging om alert te blijven voor de steeds evoluerende noden van kunstenaars. Ook het kunstonderwijs bezint zich momenteel over de vraag of het curriculum aangepast is aan de artistieke én zakelijk/productionele uitdagingen waarmee kunstenaars later in hun praktijk worden geconfronteerd. (kans)

Presentatie

Vlaanderen heeft een rijk net van tentoonstellingsinitiatieven en audiovisuele vertonerinitiatieven. Het zijn steevast persoonlijke initiatieven die het resultaat zijn van de ambitie en gedrevenheid van een of meerdere personen. Deze initiatieven beschikken in vergelijking met de podiumkunsten of met hun zusterorganisaties in het buitenland over weinig middelen. Elke initiatief doet zijn ding en zoekt naar visibiliteit. Er gaat daardoor veel aandacht naar programma's maken en tentoonstellingen samenstellen. Voor research is er te weinig aandacht, net zoals voor publiek en publieksbemiddeling, werken aan reflectie en kritiek en zorgen voor sporen en de verspreiding ervan zoals catalogi, artikels en internationale representatie. (zwakte) Bovendien stellen de meeste veldspelers dat ze al die taken rond het vertonen zelf willen opnemen terwijl dit niet altijd realistisch is. Ze vertrekken van hun eigen intenties en doelstellingen, maar plaatsen die nog te weinig in een veld van andere spelers waarmee ze afspraken kunnen maken. (bedreiging)

Onderzoek en reflectie

Reflectie en onderzoek zijn in vertoningsplekken en werkplaatsen niet zo sterk ontwikkeld, hoewel de intentie om daaraan te werken sterk aanwezig is. (zwakte) Het gaat om onderzoek rond creatie, presentatie, collecties of conservering en restauratie. Dit soort onderzoek verschilt van het academische onderzoek omwille van de nabijheid van de kunstenaar, de dialoog met het publiek en het bevragen van ruimtes om te tonen. Organisaties willen deze functies verder ontwikkelen en dat biedt kansen voor verdieping: de resultaten van zo'n onderzoek worden zichtbaar in creaties en presentaties maar ook in publicaties en tijdschriften. Anderzijds gaan kunstenaars en organisaties die aandacht besteden aan onderzoek op zoek naar relaties met het academisch onderzoek aan hogescholen en universiteiten. Ook omgekeerd wordt er gezocht naar contact en uitwisseling. Via zo'n samenwerking zou de kunstsector ook dichter betrokken kunnen worden bij het definiëren van onderzoek in de kunsten binnen een academisch kader. (kansen)

Geheugen, collecties en beschikbaarheid

Het erfgoedperspectief speelt een fundamentele rol in collectiebeleid, onderzoek, creatieprocessen van kunstenaars, publiekswerking en beschikbaarheid (kans). Momenteel is dit facet onderbelicht door gebrek aan

visie op de relatie en wisselwerking tussen kunsten en erfgoed, door versnipperde initiatieven en door gebrek aan middelen (zwakte).
Kunstenaars zijn al lang vragende partij om ondersteund te worden bij het archiveren van hun eigen werk en vragen omkadering van de overheid voor wanneer zij hun archieven willen overdragen aan een publieke instelling.
Collectiebeheerders zoeken naar visie op collectieopbouw om van daaruit relaties aan te gaan met private verzamelingen. De museumsector zoekt naar tentoonstellingsconcepten waarmee ensembles uit de collectie zichtbaar worden gemaakt en waarmee relaties met het actuele creatieveld aangegaan kunnen worden.
Collecties, archieven en documentatiecentra zijn los van elkaar ontstaan. Vandaag is er een grote behoefte aan meer samenwerking rond kennis en ontsluiting en aan afspraken over de scoop van elk initiatief.
Eenmaal kunst en documenten over kunst gearchiveerd zijn, kan er een beleid worden gevoerd rond toegang en beschikbaarheid voor verschillende soorten gebruik: onderzoek, kunstenaars die met archiefmateriaal aan de slag gaan, publieke ontsluiting, raadpleging en uitgaven. Digitale media bieden heel wat kansen om kunst en cultuur ruim toegankelijk te maken, maar het vraagt een enorme financiële inspanning van de overheid en grote inspanningen van de cultuursector om te werken aan standaarden, rijke content en oplossingen voor de complexe rechtenproblematiek. Zeker in de audiovisuele kunsten kan het archiveren van creaties en contextmateriaal gekoppeld worden aan de vraag hoe die werken beschikbaar zijn voor vertoning, verhuur en verkoop. Op die manier zijn er kansen om via archivering en de mogelijkheden van digitale media meer en diverser materiaal beschikbaar te maken.

Zichtbaarheid, beeldvorming en maatschappelijk draagvlak

Het audiovisuele is alomtegenwoordig. Beelden en media spelen een grotere rol dan geschreven en gesproken taal. (kans) Toch speelt de audiovisuele cultuur een beperkte rol binnen het cultuurlandschap. Het belang van de audiovisuele taal en expressie wordt onvoldoende erkend in de maatschappij en de trage invoering van audiovisuele geletterdheid en mediawijsheid in het onderwijs is symptomatisch. (zwakte) Ook de beeldende kunst wordt op zeer diverse manieren in de samenleving geïntegreerd (de kunstmarkt, openbare ruimte, kunst en bedrijven), maar de maatschappelijke betekenis ervan wordt onvoldoende belicht voor het ruime publiek. In beeldende kunst speelt ook een perceptieprobleem (elitair, hermetisch,…). (bedreiging) De sector beschikt bovendien over te weinig instrumenten om gemeenschappelijk naar buiten te komen. De media zijn economische spelers geworden en hebben hun kritisch-informatieve opdracht rond kunst en cultuur gereduceerd. Die rol wordt overgenomen door gesubsidieerde en gespecialiseerde tijdschriften met een kleiner bereik. Dat heeft ook impact voor de professionele ontwikkelingskansen en voor de continuïteit voor jonge critici. (zwakte) Er bestaan kansen door de bestaande media te blijven sensibiliseren en ermee te overleggen, door mee de media-agenda te bepalen, samen te handelen ten aanzien van grote media, eventueel samen te werken met andere kunstdisciplines en sectoren en, ten slotte, door eigen media te ontwikkelen. (kansen)
Daarnaast biedt de toenadering tussen cultuur en onderwijs veel kansen. De kunsteducatieve initiatieven beschikken over heel wat kennis waar in het onderwijs op kan verder gewerkt worden. Anderzijds kan cultuur beter ingebed worden in het onderwijs als kunst- en cultuureducatie maar ook als factor in persoonlijkheidsvorming enen talentontwikkeling.

Internationale contacten, samenwerking en uitstraling

De horizon van makers en organisaties binnen de beeldende, audiovisuele en mediakunst is per definitie landelijk én internationaal. Met beeldende kunst, audiovisuele kunst of mediakunst trek je zonder probleem een internationaal publiek aan. Makers en organisaties ontwikkelen zich in een internationaal referentiekader. Dit resulteert in groeiende internationale mobiliteit van personen en creaties, internationale coproducties, Vlamingen die in het buitenland leven en werken, maar ook buitenlanders die zich in Vlaanderen en Brussel vestigen. Er wordt ook meer samengewerkt en uitgewisseld tussen landen en regio's. (sterktes) Toch is het beleid nog te veel gericht op export (zwakte) terwijl de sector het internationale co-produceren en uitwisselen als een structureel onderdeel ziet van de werking. Daarnaast zijn het vooral de individuen die internationaal werken, bekendheid verwerven en zeer veel internationale contacten opbouwen: filmmakers, kunstenaars, producenten, curatoren en critici. (sterkte) Organisaties schenken momenteel meer aandacht aan hun internationale netwerk en inbedding, maar zouden nog meer krachten kunnen bundelen en hun internationale contacten en informatie met elkaar kunnen delen (kans).
Ondanks de bekendheid van kunstenaars hebben we als regio en als verzameling van makers, theoretici en organisaties weinig internationale betekenis. We wegen nauwelijks op de internationale scène van de beeldende kunst, de audiovisuele kunst of de mediakunst. Of het nu gaat over discoursvorming, agendasetting, of imagovorming van een innovatieve regio: onze invloed is heel beperkt. (zwakte) Bovendien ligt Vlaanderen in de periferie van enkele metropolen, beschikken we niet over grote culturele machines zoals Pompidou of Tate Modern, noch over filmfestivals als dat van Berlijn en Rotterdam, of megacollecties zoals die van François Pinault. Toch vindt de sector dat we internationaal potentieel hebben. Deze cluster van creaties en organisaties kan sterker gepositioneerd worden als een belangrijke bron van kwaliteit en innovatie in het hart van de 'eurocore'. (kans) Omgekeerd is dat internationale forum ook nauwelijks aanwezig in Vlaanderen, in de vorm van instituten die internationaal werken of in de vorm van grote conferenties van bijvoorbeeld Europa Cinemas of de International association of curators of contemporary art IKT. (zwakte) Met verenigde krachten zouden die internationale fora wél uitgenodigd kunnen worden. (kans)

Analyse van instrumenten

Kennis en informatie

Kennis en informatie zijn noodzakelijk om professioneel te werken. Steunpunten werden onder andere opgericht om deze informatietaak waar te nemen.

- Er zijn te weinig afspraken in het veld over wie welke informatie en documentatie verzamelt en beschikbaar maakt, en met welk doel ze dat doen. Daardoor wordt er soms dubbel werk geleverd en de gebruikers weten niet welke gegevens zich waar bevinden. (zwakte) *In audiovisuele kunsten wordt informatie over personen, organisaties, werken en activiteiten bijgehouden door het Koninklijk Belgisch Filmarchief, het VAF en de verschillende beroepsverenigingen, zonder een overkoepelend en structureel overleg. In beeldende kunst is er voorlopig geen instantie die dat systematisch doet, maar er zijn kunstenaars die hun archief ordentelijk bewaren. CultuurNet beschikt over een archief van events en BAM heeft een lijst van personen en organisaties. Buiten BAM werkt geen enkele instantie rond het verzamelen van gegevens over mediakunst.*
- Kwantitatieve gegevens over de werking van personen en organisaties vertellen iets over onderlinge posities en leveren materiaal voor evaluatie en lange termijn planning. Gegevens verzamelen over de disciplines heen maakt grootschalige veldanalyses mogelijk.
- Er wordt heel wat kennis verzameld in het veld die niet altijd vastgelegd en gedeeld wordt onder veldspelers. Daarnaast zijn er gespecialiseerde kenniscentra die wél geregeld overleg plegen en complementair aan elkaar werken (sterkte). We denken aan spelers zoals het Kunstenloket, Platform Archivering en Conservering van Kunstcreaties op Elektronische en digitale Dragers (Packed), Expertise centrum Digitale Archivering in Vlaamse Instellingen en Diensten (David), MEDIA Desk, de diensten behoud en beheer van musea, onderzoekscentra van universiteiten enzovoort. Meer structurele samenwerking kan leiden tot een stevig kennisnetwerk. (kans)

Beleid en subsidies

Net zoals het veld de oefening moet maken hoe de ingezette mensen en middelen elkaar kunnen versterken, zou de overheid moeten meedenken over hoe en waar zij haar middelen bij voorkeur inzet. (kans)
Er is meer transgressie nodig tussen erfgoed en kunsten om de erfgoedaspecten van kunst te professionaliseren en de kunstsectoren toe te laten makkelijker om te gaan met een levend geheugen. Zo'n transgressie kan helpen om het statuut van de musea voor hedendaagse kunst scherper stellen door duidelijker te maken wat er precies van hen wordt verwacht. En het kan helpen om het ontbreken van werkkaders voor het behoud en beheer van kunstenaarsarchieven op termijn op te lossen.
De overheid kan de kansen voor samenwerking met andere disciplines en sectoren stimuleren door werkkaders te ontwikkelen. Daarbij is overleg tussen de ministeries van cultuur, economie (Taxshelter, btw-regeling en erfenisrechten), onderwijs en media noodzakelijk.
Ten slotte blijft het ontbreken van een goed kerntakendebat tussen de lokale, regionale en landelijke overheid een bedreiging voor de sector.
Enquêtes tonen steeds aan dat Vlaamse actoren relatief weinig betrokken zijn bij Europese projecten, wegens een gebrekkige internationale oriëntering en gebrek aan kennis en middelen. (zwakte) Toch komt daar de laatste jaren verandering in door betere informatie, sensibilisering, en een actieve politiek die het matchen van verschillende partijen vergemakkelijkt. (kans)

Infrastructuur

Kunst kan in allerlei omgevingen gedijen en vindt niet alleen plaats in ruimtes die er specifiek voor bedoeld zijn. Er zijn zowel mooie voorbeelden van kunst in nieuwbouw als van kunst in bestaande (aangepaste) panden en in de publieke ruimte.
In de beeldende kunst hebben vooral de musea moeite om de basisvereisten rond veiligheid en klimaatregeling te respecteren. (zwakte) Daarnaast zijn veel verbouwde tentoonstellingsruimtes niet echt optimaal voor hedendaagse kunst. De vraag rijst wel eens waarom we in Vlaanderen nauwelijks over nieuwbouw beschikken voor beeldende kunst.
In de audiovisuele kunsten hebben de culturele filmzalen met moeite hun materiaal en infrastructuur kunnen optimaliseren en ze hebben geen middelen om te investeren in digitale projectieapparatuur. Toch is die investering nodig: naast projectie zijn er ook ruimtes nodig voor installaties en digitale, interactieve werken. Voor mediakunst is er breedband en digitaal materiaal nodig waarover slechts enkele plekken in Vlaanderen beschikken.

1.2.3 Beleidsuitdagingen voor het veld

Uit de voorafgaande omgevingsanalyse kunnen bij wijze van conclusie de volgende beleidsuitdagingen voor het veld en bijgevolg voor BAM worden gedistilleerd.

Samen een veld vormen en samen praktijken ontwikkelen.

- De werking van de actoren in een veld van spelers, functies en relaties plaatsen.
- Een netwerk bouwen at gericht is op dynamiek, ontwikkeling en vernieuwing.

- Praktijken ontwikkelen die aangepast zijn aan de noden van de kunstenaars en het publiek en die een antwoord bieden op de ontwikkelingen in kunst en maatschappij.
- Informatie, contacten, documentatie en kennis uitwisselen en delen.
- Kunstenaars, curatoren en theoretici ondersteunen bij artistieke én zakelijke ontwikkeling.

De markt en andere sectoren betrekken bij het kunstgebeuren.

- Werkvormen en beleidskaders uitwerken die de samenwerking met andere kunstdisciplines en sectoren vergemakkelijken.
- Bemiddelen bij het samenbrengen van partijen en bij de uitwerking van een methode.

Meer zichtbaarheid en maatschappelijk draagvlak.

- Werken aan een meer onderbouwde publiekswerking en aan kunsteducatie.
- Het kunstgebeuren dichter bij het onderwijs betrekken en cultuur structureel inbedden als vorm van kennis, expressie en talentontwikkeling.
- De traditionele bemiddelaars zoals pers en media beter betrekken bij kunst.
- Kansen scheppen voor journalisten en critici.
- Eigen media, kanalen en formats bedenken om een publiek te bereiken.

Geheugen betrekken bij creatie en vertoning en meer werken/documenten beschikbaar maken.

- Meer samenwerken en betere afspraken maken tussen archieven, musea en documentatiecentra.
- Collecties én kennis over collecties met elkaar verbinden.
- Veldspelers ondersteunen om hun eigen archief samen te stellen en te beheren.
- Werken en documenten over kunst en kunstenaars beter toegankelijk maken.
- De notie van een levend geheugen toepassen in musea en archiefinstellingen.

Internationale samenwerking en internationale positionering versterken.

- Duurzame internationale relaties ontwikkelen.
- Internationale contacten onderling uitwisselen en delen.
- Vlaanderen en de personen en organisaties die er actief zijn internationaal positioneren.

Complexiteit van spelers en functies in kaart brengen.

- Een overzicht maken van alle veldspelers (inclusief profit-spelers), de functies die ze opnemen en hun complexe onderlinge relaties.
- Een sectorspecifieke beeld ontwikkelen van functies en relaties en een sectorspecifieke invulling van de budgetten, infrastructuur, kennis en personeel die daarvoor nodig zijn.
- Meer kwantitatieve gegevens over werking, output en sectoren verzamelen. .

Informatie en kennis opbouwen en delen.

- Informatiebronnen in kaart brengen, verbinden en openstellen.
- Kennis ontsluiten en delen.

Infrastructuurnoden.

- Een overzicht maken van infrastructuurnoden en mogelijke oplossingen en verbeteringen.
- Financieringsbronnen zoeken voor nieuwbouw en infrastructuuraanpassingen.
- Financieringsmodellen ontwikkelen voor dure materiaalinvesteringen.

Beleid

- Actualisering van de beleidsvisie en beleidskaders voor beeldende, audiovisuele en mediakunst.
- Het kerntakendebat aanzwengelen.
- De transgressie tussen kunsten en erfgoed bevorderen.
- De samenwerking op beleidsniveau met media, onderwijs en economie stimuleren.
- Budgetten zoeken om het cultureel erfgoed te digitaliseren.

1.2.4 Beleidskeuzes van BAM: doelstellingen en acties

BAM maakt een sprong voorwaarts naar een volwaardig steunpunt dat luistert naar deze uitdagingen. Het zal in de komende beleidsperiode zijn werking toespitsen op verdere **veldopbouw, praktijkontwikkeling en samenspel** tussen de veldspelers, op **samenwerking met andere sectoren, internationale uitwisseling en positionering,** en op een betere **maatschappelijke inbedding**. De artistieke werkstad, een concept gelanceerd door Pascal Gielen en Rudi Laermans in het boek ‘Een omgeving voor actuele kunst’ en verder uitgewerkt in de publicatie ‘de kunstinstitutie’, vormt daarbij de leidraad (zie schema in de extra bijlagen).

BAM zal zich daarom verder als **kennis- en informatieknooppunt** ontwikkelen. Daarnaast zal BAM ook andere instrumenten inzetten: veldanalyses en praktijkonderzoek; werkgroepen en workshops gericht op praktijkontwikkeling; denktanken en schrijfopdrachten voor visieontwikkeling; publicaties en edities waarmee deze kennis en informatie kan worden verspreid. Ten slotte zal BAM **samenwerkingsverbanden** opzetten om deze initiatieven te ondersteunen, zoals de samenwerking met andere steunpunten en intermediairs, met overheden en met kenniscentra in binnen- en buitenland.

Belangrijke uitdagingen zoals de **infrastructuur**, het **kerntakendebat**, de relaties tussen cultuur, media, onderwijs en economie op **beleidsniveau**, het thema van **erfgoed en digitalisering** zijn geen kerntaak van het steunpunt. Ze vormen wel belangrijke bekommernissen, waar BAM over meedenkt en aan meewerkt.

Bij het uitwerken van de doelstellingen is het belangrijk de positie en de kerntaken van BAM in herinnering te brengen: elke strategische doelstelling heeft zowel betrekking op de sector als op het beleid en in elke strategische doelstelling komen de kerntaken in meerdere of mindere mate aan bod: informeren en ondersteunen, praktijkonderzoek en stimuleren, beeldvorming.

- **Ondersteunen door informatie, documentatie**
  Taken als: mapping, dienstverlening, aanspreekpunt, doorgeefluik, uitwisselingsplatform.
- **Stimuleren door praktijkontwikkeling, positionering, netwerking en samenspel**
  Taken als: veldanalyse, praktijkonderzoek, noden in kaart brengen, visie ontwikkelen, werken rond inhoudelijke thema's, organiseren van overleg en denktank, bemiddelen enz.
- **Beeldvorming**
  Taken als: gemeenschappelijk naar buiten treden

STRATEGISCH DOEL 1
De informatieopdracht van BAM optimaliseren door het bouwen van een informatieknooppunt en kennisnetwerk dat informatie, documentatie en kennis verbindt en consulteerbaar maakt.

BAM specialiseert zich in bepaalde kennis- en informatiegebieden en positioneert deze in een netwerk van organisaties, kenniscentra en individuen die elk op zich weer over specifieke kennis en informatie beschikken. Opbouwen en delen van kennis en informatie is dus meer en meer een gezamenlijke inspanning van veldspelers, de overheid, de steunpunten en expertisecentra in binnen- en buitenland.

Operationele doelstelling 1.1: Informatieknooppunt
Het optimaliseren van het verzamelen en beschikbaar maken van informatie en documentatie over het veld, door koppelingen te maken tussen een verrijkte en opengestelde BAM-databank en externe databanken of gegevensbestanden.

Ten eerste zijn er de basisgegevens over personen en organisaties die bestaan uit contactgegevens, bio en c.v., relaties tussen personen en organisaties en basisgegevens over werken en over activiteiten. Een deel van die gegevens bevinden zich in de BAM databank en andere gegevens worden beheerd door andere informatiebeheerders. Om deze gegevens bij elkaar te brengen kiezen we voor een gedecentraliseerde aanpak omdat het geen zin heeft dat BAM die gegevens opnieuw opvraagt en invoert. Dit vraagt afspraken met andere spelers over wie het best geplaatst is om bepaalde basisgegevens te beheren, op welke plek of databank die beheerd worden, hoe duurzaam beheer kan worden gegarandeerd en hoe die gegevens aan elkaar kunnen worden gekoppeld.

Zo is de individuele kunstenaar zelf het best geplaatst om zijn contactgegevens en zijn werken en tentoonstellingen zelf te beheren in de BAM databank. De biografie van een kunstenaar kan echter baat hebben bij een eindredactie door BAM. Een vertrouwde institutionele actor zoals VAF is door de aard van zijn werking een goede beheerder van gegevens over audiovisuele creaties en informatie over toegekende steun. Musea, centra voor beeldende kunst en galeries hebben gegevens over werken. In de Cultuurdatabank worden gegevens verzameld van activiteiten.

Naast deze basisgegevens verzamelen musea, archieven, organisaties, documentatiecentra, steunpunten en kunstenaars ook heel wat documentatie over kunstenaars en over kunst die beter kan worden verbonden. Zo wordt ook vermeden dat verschillende actoren langs elkaar heen identieke gegevens verzamelen in hun databanken. *Denk hierbij bijvoorbeeld aan gegevens over Jan Fabre, die verspreid zitten over meerdere kunstensteunpunten, musea, kunstencentra en zijn eigen gezelschap. In het belang van de gebruiker kunnen de verschillende actoren elkaars informatie via koppelingen aanvullen, zoals bijvoorbeeld wanneer de website van Canvas extra informatie zou aanbieden bij een documentaire over Jan Fabre, die vervolgens ook opvraagbaar wordt door andere informatiesystemen.*

Dit alles veronderstelt het gefaseerd openstellen van de BAM databank voor externe beheerders en het koppelen van gegevens die zich op verschillende plekken bevinden. Ten slotte is het belangrijk om te weten met welk doel welke gegevens beheerd worden en of ze publiek kunnen worden gemaakt of enkel voor intern gebruik of enkel voor de geregistreerde veldspelers.

Acties BAM databank:

- *2009 – 2010: gegevens Cultuurdatabank koppelen aan BAM data*
- De activiteitengegevens van organisaties uit de Cultuurdatabank jaarlijks opvragen, doorzoekbaar maken en koppelen aan basisgegevens van kunstenaars en organisaties.
- *2010 - 2011 openstellen BAM databank voor extern beheer*
  Openstellen van de BAM databank voor personen en organisaties uit beeldende en mediakunst zodat ze hun contactgegevens zelf kunnen beheren.
- *2010 - 2012 verrijken BAM databank*
  Bouwen van nieuwe velden in de BAM databank voor beeldende en mediakunst waar kunstenaars zelf hun werken, tentoonstellingen en publicaties kunnen invoeren.

Acties in het veld

- *2009 – 2010: gezamenlijk nazicht & beheer audiovisuele contactgegevens*
  BAM, VAF, koepelorganisaties en belangenbehartigers controleren de gegevens van 6000 veldspelers die zelf hun gegevens zoals contactgegevens, categorieën en relaties beheren.
- *2009 – 2013: stuurgroep informatie aggregatie*
  Maken van behoefteanalyse, opstellen van standaarden, nagaan hoe die kunnen geïntegreerd worden in bestaande systemen, implementatie in samenwerking met organisaties en kunstenaars.
- *2009-2010: ontwikkelen van een unieke URL*
  Ontwikkelen van een infrastructuur om gegevens van kunstenaars te aggregeren op een unieke locatie, namelijk via één URL, op een platform onafhankelijke manier.
- *2010-2011: werkgroep taxonomie*
  Implementatie tegen einde 2011 van de taxonomie die een werkgroep van informatiebeheerders gedurende twee jaar heeft uitgewerkt op basis van internationale taxonomieën, op basis van de verschillende veldspelers en hun werking en op basis van het dynamische karakter van kunst (nieuwe expressievormen, disciplines en rollen) dat een flexibel systeem nodig heeft.
- *2010 – 2012: onderzoek rond taakverdeling verzamelen gegevens*
  Tegen 2012 taken verdelen onder spelers wie welke gegevens verzamelt en beheert.
- *2013: systeem voor gegevensuitwisseling implementeren*
  Er is een systeem voor uitwisseling van gegevens tussen databanken. BAM, VAF en Koninklijk Belgisch Filmarchief zijn bijvoorbeeld in staat om hun gegevens te koppelen gegevens rond gerealiseerde audiovisuele werken (creaties, edities, publicaties, ...).

Naast basisgegevens wordt meer gedetailleerd cijfermateriaal verzameld van professionele kunstenorganisaties binnen KWARTS, een gezamenlijk initiatief van de kunstensteunpunten en de belangenbehartigers om jaarlijks cijfergegevens over de professionele organisaties in het kunstenveld te verzamelen en beschikbaar te stellen voor vergelijkend onderzoek. Het gaat om gegevens over artistieke activiteiten, medewerkers, infrastructuur en financiën. Hierdoor kunnen organisaties hun gegevens vergelijken met die van anderen in de sector. Ook meer beleidsgerichte analyses voor het geheel van de sector worden mogelijk (zie strategische doelstelling 2).

Acties:

- Verder ontwikkelen van KWARTS gedurende de hele volgende beleidsperiode, in samenwerking met andere kunstensteunpunten en belangenbehartigers op basis van tests en bevraging van het veld in 2009.
- Opvragen en invoeren van gegevens uit 2006 in 2010. Op die manier ontstaat de mogelijkheid om de eerste subsidieperiode in het kader van het kunstendecreet in kaart te brengen en beleidsrelevante informatie te genereren die aanleiding kan geven voor een grondige evaluatie van het kunstendecreet.
- Ontwikkelen van een hechte samenwerking met het IVA Kunsten, tijdens de volgende beleidsperiode, om tot een betere gegevensuitwisseling en -analyse te komen.

Operationele doelstelling 1.2: Kennisknooppunt
Platformen introduceren waarop culturele actoren met elkaar in contact kunnen treden, met elkaar kunnen samenwerken en kennis of middelen kunnen delen.

Momenteel maakt BAM kennis en informatie beschikbaar via nieuws, via de sectie dossiers en via linken naar kennisplatformen. Nieuws van BAM kan beter gekoppeld worden met andere nieuwsplatformen en open gesteld worden voor veldspelers. Er zijn meerdere ict gereedschappen of tools beschikbaar waarmee veldspelers rechtstreeks online met elkaar in contact kunnen treden om kennis uit te wisselen. Zo'n platformen functioneren pas indien ze een aanvulling of extra hulpmiddel zijn voor werkgroepen en collegagroepen die BAM samenbrengt in het kader van verschillende trajecten. In 2009 brengen we technologieën in kaart die kennisdeling mogelijk maken, zoals sociale netwerksystemen (bv. Facebook, Myspace, Netlog), computer mediated communication (chat, forum, blog, voice-over-ip) en computer supported collaborative work (wiki en whiteboard). We toetsen af wat ze kunnen betekenen binnen het veld.

Acties:

- *2009-2013:* vraaggestuurd opzetten van kennisdelingsplatformen die werkgroepen ondersteunen.

- *2009-2010*: nieuws audiovisuele kunst verbinden (BAM, VAF/Flanders Image, MEDIA Desk).
- *2010-2011:* nieuws beeldende kunst verbinden (BAM, <H>art, De Witte Raaf).

Voorbeelden van platformen voor kennisdeling:

- Nieuwsplatformen van BAM worden opengesteld voor bijdragen van veldspelers.
- Een gemeenschappelijke planagenda geeft mogelijkheden aan veldspelers om hun activiteiten op elkaar af te stemmen.
- Het forum rond residenties en werkplaatsen biedt residents de kans om hun ervaringen in bepaalde residenties te documenteren, zodat potentiële kandidaten zich een beter beeld kunnen vormen van wat een residentie of atelier te bieden heeft.

Informatietechnologie kan worden gedeeld tussen culturele actoren zoals musea, organisaties en kenniscentra en tussen kunstensteunpunten.

Acties:

- *2009-2013:* een werkgroep werkt concrete samenwerkingsprojecten uit op het gebied van software, hardware, hulpbronnen (hosting en bandbreedte) en expertise. Binnen dit overlegplatform worden ook gemeenschappelijke onderzoeksprojecten en proefprojecten geformuleerd en gestart. Zowel BAM als veldspelers werken projecten uit.
- *2009-2013:* Het overleg rond informatietechnologie tussen de culturele steunpunten wordt voortgezet en leidt tot meer kennisdeling en het gebruik van gemeenschappelijke instrumenten. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten.)

Operationele doelstelling 1.3.
Publiek maken van onderzoeksresultaten van processen rond praktijkontwikkeling via de website van BAM en in de vorm van publicaties.

BAM stimuleert praktijkontwikkeling in de vorm van werkgroepen of workshops, voert praktijkgericht onderzoek uit en maakt analyses van gegevens. De resultaten hiervan worden gebundeld en ontsloten in gedrukte en digitale vorm. Door publicaties en cahiers, uitgegeven in eigen beheer of in samenwerking met een uitgever verzekert BAM een duurzame bundeling en verspreiding.

STRATEGISCH DOEL 2
Stimuleren van een ontwikkelingsgericht netwerk op basis van het concept 'werkstad Vlaanderen' door te werken aan veldopbouw, samenspel en praktijkontwikkeling.

Het begrip 'werkstad Vlaanderen' werd voorgesteld door Rudi Laermans en Pascal Gielen in hun boek 'Een omgeving voor actuele kunst'. Hiermee geven zij een basis voor veldopbouw waar zowel plaats is voor verschillende niveaus van vernetwerking, als voor ontwikkelingsgerichte en productgerichte initiatieven en voor initiatieven die meer of minder ingebed zijn in de maatschappij (zie schema Gielen in extra bijlagen).

Operationele doelstelling 2.1
Maken van jaarlijkse veldanalyses op basis van gegevens en onderzoek, die mee richting geven aan de kwalitatieve ontwikkeling van de sectoren.

Cijfers en gegevens (zie operationele doelstelling 1.1) leiden tot statistieken en visualisaties over de werking van een sector. Die kunnen geïnterpreteerd worden door BAM of door derden, in nauw overleg met de sector en met behulp van bijkomend kwalitatief onderzoek, al dan niet ondersteund door academische partners. Interpreteren van gegevens kan gebeuren per subgroep binnen de sector (bijvoorbeeld kunstenaars), rond een functie (bijvoorbeeld vertoning), voor een hele sector en zelfs voor het hele kunstenveld. Dat kan gebeuren op jaarbasis of gedurende een hele beleidsperiode van vier jaar. Ze zijn telkens inspirerend voor evaluatie en planning in organisaties en in een hele sector.

Acties:

- *In 2010* maakt BAM een grondige analyse van gegevens over audiovisuele en beeldende kunst, als ondersteuning bij het bouwen van een netwerk van spelers (zie operationele doelstelling 2.1.).
- *In 2012* maakt BAM een grondige analyse van gegevens over audiovisuele kunst en beeldende kunst, als voorbereiding op een volgende beleidsperiode en als inspiratie voor het uitstippelen van een gemeenschappelijke toekomst.
- *2010 en 2012:* samenstellen van een groep experten die op jaarbasis tentoonstellingen bezoekt in Vlaanderen en daar een bilan over maakt in de vorm van enkele reflexieve, kritische teksten. Deze teksten worden opgenomen in de publicatie Contemporary Art in Belgium; een overzicht van monografische tentoonstellingen op jaarbasis; een samenwerking van Stichting voor de kunsten en <H>art.
- *2010-2013:* Onderzoek naar de haalbaarheid van een publicatie rond audiovisuele kunsten (tweejaarlijks): een publicatie die reflecteert over de recente Vlaamse audiovisuele creatie's en het vertonerlandschap. Aftoetsen met VAF/Flanders Image, Filmmuseum, festival en tijdschrift

Operationele doelstelling 2.2
Een netwerk van spelers en functies stimuleren dat leidt tot dynamische interrelaties tussen onderzoek en ontwikkeling, creatie, reflectie en publieksfuncties vanaf 2010.

Acties:

- *2010:* Functies en middelen van organisaties analyseren aan de hand van kwantitatieve gegevens over de werking en van een matrix die in 2009 wordt opgesteld op basis van veldonderzoek.
- *2010:* Een artistieke en zakelijke doorlichting maken van enkele buitenlandse organisaties waarvan missie en grootte vergelijkbaar zijn met enkele Vlaamse organisaties.
- Met werkgroepen de netwerking en samenwerking in subsectoren stimuleren tijdens de ganse volgende beleidsperiode. Werken rond de functies die een organisatie wil en kan opnemen, hoe functies op elkaar kunnen inspelen binnen organisaties, en tussen organisaties en waar samenwerking en kennisdeling opportuun is. Zowel de beleidsplannen, de matrix van functies, de doorlichting van buitenlandse organisaties en de gemeenschappelijke SWOT en strategische doelstellingen die worden opgemaakt in 2009 worden daarbij gebruikt als bronmateriaal.

  Werkgroepen:
  - Distributieplatform tijdschriften en publicaties beeldende kunst (2010)
  - Onderzoek in beeldende kunst en audiovisuele kunst: de relatie tussen academisch onderzoek en het onderzoek van kunstenaars en organisaties (2010-11)
  - Werkgroep publieksbemiddeling en kunsteducatie (2010)
  - Traject beeldende kunst organisaties (relatie tussen vertoning, onderzoek, reflectie, internationale relaties)
  - Traject culturele audiovisuele vertoners (relatie tussen festivals, filmtheaters, tijdschriften en educatieve initiatieven) (2010-2011)
  - Werkgroep digitaal audiovisueel beschikbaarheidsplatform (2010-2013) (zie ook strategische doelstelling 6)
  - Platform musea hedendaagse beeldende kunst, inclusief de problematiek van de bibliotheken actuele beeldende kunst (2010-13)

Operationele doelstelling 2.3
Netwerken zichtbaar maken en openstellen door het stimuleren van gemeenschappelijke activiteiten zoals publicaties, conferenties of evenementen.

Samen met de sector gemeenschappelijke activiteiten opzetten waarmee onderlinge samenwerking gestimuleerd wordt, waarmee veldspelers gemeenschappelijk naar buiten treden (landelijk en internationaal) en waardoor nieuwe relaties ontstaan binnen en buiten de sector.

Acties:

- gemeenschappelijk publiek moment (zie strategisch doel 6);
- gemeenschappelijk internationale conferentie (zie strategisch doel 4);

Operationele doelstelling 2.4
Ontwikkelen van praktijken voor personen en organisaties, waarmee artistieke en zakelijke competenties worden versterkt.

Met ‘personen’ bedoelen we zowel kunstenaars, curatoren/programmamakers als theoretici.

Acties:

- *2010:* BAM-website uitbouwen als informatieknooppunt voor residenties en opleidingsmogelijkheden in binnen- en buitenland. Samenwerken met intermediairs en platformen zoals Trans Artists.
- Deelnemen aan (internationale) netwerken voor praktijkontwikkeling van kunstenaars, curatoren en theoretici, zodat Vlamingen kunnen deelnemen aan workshops en stages. Voorbeeld: BAM neemt vanaf 2010 deel aan het netwerk voor jonge curatoren dat de Finse organisatie Frame opzet. Op die manier kunnen Vlaamse curatoren deelnemen aan ontmoetingsmomenten en opleidingen.
- *2010-2011*: praktijkontwikkeling rond publiekswerking en kunsteducatie in audiovisuele en beeldende kunst, in de vorm van een collega-groep gecoördineerd door Jan Staes.
- In samenwerking met Kunstenloket en kunstensteunpunten overleg opzetten met hogescholen over het aanpassen van het curriculum en over andere opleidingsmogelijkheden, zodat studenten beter voorbereid worden op het ontplooien van een kunstenaarsloopbaan.
- Andere thema’s rond praktijkontwikkeling worden later bepaald naargelang de noden in het veld: bijvoorbeeld praktijkontwikkeling rond het begrip cultureel ondernemen: hoe verhoudt men zich tot de markt en hoe kan de markt actiever betrokken worden bij kunst.

Operationele doelstelling 2.5
Meewerken met sector en beleid aan de uitwerking van een gemeenschappelijke toekomstvisie en beleidskaders tijdens de volgende beleidsperiode.

Voor beeldende kunst stelt het agentschap Kunsten en Erfgoed een beleidsplan voor aan de volgende minister en regering.
In audiovisuele kunst is er meer informatiedoorstroming en samenwerking nodig tussen de overheid, fonds, steunpunt, belangenbehartigers en veldspelers zodat kwalitatieve ontwikkeling op een geïntegreerde wijze (voor alle geledingen van het veld) gerealiseerd kan worden.
Voor cross-overpraktijken is er meer samenwerking en transgressie nodig tussen de domeinen kunsten, economie (wetenschap en innovatie) en media.

Acties:

- *Vanaf 2010*: meewerken aan de invoering van het beleidsplan Beeldende Kunst.
- *2010:* uitwerken van een integrale benadering van het audiovisuele, op basis van het AV-mappingonderzoek dat BAM afwerkt in 2009, met een scoop op het gevarieerde palet van creaties, verspreiding en participatie en op de plaats van het audiovisuele in de maatschappij.
- *2011:* uitwerken van een gemeenschappelijke visie en groeiscenario's voor audiovisuele kunsten in nauw overleg met de sector.
- Structureel overleg opzetten tussen BAM, VAF, overheid (Departement en Agentschap) en belangenbehartigers uit het audiovisuele veld.
- *2010-2011:* opbouwen van kennis en informatie over beleidskaders in andere Europese landen, met het oog op meer internationaal overleg en samenwerking (zie operationele doelstelling 4.1.).
- *2010-2013:* meewerken aan de toenadering tussen cultuur, media en economie op beleidsniveau, voor het ondersteunen van cross-overprojecten.

STRATEGISCH DOEL 3
De samenwerking met andere disciplines en sectoren ondersteunen door mee te werken aan het ontwikkelen van werkkaders en het zichtbaar maken van praktijken en resultaten.

Operationele doelstelling 3.1
Ondersteunen van een expertisecentrum kunstenaars en bedrijven.

Diverse partijen zetten samen een structuur op voor het sensibiliseren en begeleiden van kunstenaars en bedrijven die willen samenwerken. BAM ondersteunt de opzet en werking ervan.

Acties:

- *2010-2013:* BAM zal met deze nieuwe structuur samenwerken rond het invullen van een databank van potentiële partners in de bedrijfswereld en rond concrete acties zoals infosessies of workshops waarbij de kennis en ervaring van concrete projecten worden uitgedragen naar de sector. De verhouding tussen BAM en dit expertisecentrum kan vergeleken worden met de verhouding tussen steunpunt en Kunstenloket.

Operationele doelstelling 3.2
Samenwerking tussen kunst, wetenschap en technologie ondersteunen door werkmethoden te analyseren en door werkprocessen en resultaten te communiceren.

Acties:

- *2010-2011:* De resultaten bekendmaken van een analyse van methoden en goede praktijken inzake crossdisciplinair en crosssectoraal werken, in de vorm van een publicatie en workshops.
- *2010-2011 kennis- en informatienetwerk*: personen en labs (werkplaatsen, collectieven, universitaire onderzoekscentra, onderzoek in de kunsten…) die werken rond cross-over opnemen in de BAM databank in 2010 en visualiseren van hun onderlinge relaties in de vorm van webdesign tegen einde 2010 (onderzoeksproject door Thomas Laureyssens en Liesbeth binnen IVOK). Onderlinge uitwisseling van kennis en informatie stimuleren in de vorm van een e-cultuur weblog die verder wordt uitgebouwd..
- Buitenlandse labs in contact brengen met Vlaamse spelers en Vlaamse actoren stimuleren om deel te nemen aan internationale innovatiewerken om dit Vlaamse netwerk rond kunst, wetenschap en technologie internationaal sterker te profileren. BAM stimuleert bijvoorbeeld deelname aan het internationaal netwerk van cross-overlabs '(un)common ground'.
- Twee e-culture fairs opzetten in samenwerking met kunstensteunpunten en buitenlandse partners waarmee cross-overprojecten en de processen die ermee gepaard gaan getoond worden: in 2010 tijdens *ISEA 2010* te Essen, Culturele hoofdstad van Europa (een samenwerking tussen Duitsland (hARTware Kunstverein Dortmund), Vlaanderen (BAM) en Nederland (Virtueel Platform)) en in 2012 in Vlaanderen. Tijdens zo'n beurs worden projecten en resultaten gedemonstreerd op een toegankelijke wijze en omkaderd met presentaties en conferenties. (zie bijlage Samenwerking van kunstensteunpunten.)

Operationele doelstelling 3.3
Ondersteunen bij andere vormen van cross-over zoals kunst in de openbare ruimte en kunst in relatie tot het onderwijs, in de vorm van informeren, mee denken en helpen communiceren van goede praktijken en resultaten van pilootprojecten.

Acties tijdens de volgende beleidsperiode (2010-2013)

- BAM neemt deel aan werkgroepen en denktanken rond kunst in de openbare ruimte.
- BAM neemt deel aan werkgroepen die de samenwerking tussen scholen en kunstorganisaties concrete vorm geeft, zoals projecten Brede School of kennisuitwisseling met kunsteducatieve initiatieven. (Zie bijlage: Samenwerking tussen kunstensteunpunten.)
- BAM helpt processen en resultaten van samenwerking tussen kunst en onderwijs communiceren naar het brede veld.

STRATEGISCH DOEL 4
Stimuleren van duurzame internationale relaties voor culturele uitwisseling en ondersteunen van de Vlaamse internationale positionering.

Operationele doelstelling 4.1
Stimuleren van duurzame internationale relaties zodat individuen, creaties, publicaties en kennis internationaal circuleren met het oog op culturele uitwisseling en verrijkende interculturele dialoog.

Acties

- *2010:* opzetten van een studie rond internationale mobiliteit en van internationale netwerken van Vlaamse organisaties, gemaakt op basis van cijfergegevens en kwalitatieve bevraging.
- *2010:* organiseren van een conferentie in samenwerking met kunstensteunpunten rond internationaal cultuurbeleid in het kader van het Belgisch EU voorzitterschap. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten)

Vlaamse actoren via de website informeren over mogelijkheden in het buitenland:

- Actualiseren van de informatie- en contactpunten van de belangrijkste landen in de BAM databank, bedoeld voor Vlaamse kunstenaars en organisaties die in het buitenland zoeken naar partners of ondersteuning.
- Aanbieden van nieuws over buitenlandse prijzen, residenties, opleidingen, oproepen, festivals (mogelijkheden tot inzending), conferenties, regelgeving, studies, rapporten enzovoort.

Het buitenland informeren over Vlaanderen:

- *2010-2013:* De belangrijkste informatie over Vlaamse personen, organisaties, het veld en het beleid aanbieden in het Engels op de BAM website.
- *2010:* De Arts Flanders website/nieuwsbrief uitbouwen tot een gemeenschappelijk informatieplatform over kunsten in Vlaanderen en bedoeld voor het buitenland; een samenwerkingsverband tussen kunstensteunpunten, Flanders Image en Fonds der Letteren.
- *2010-2011:* Samenstellen en verspreiden van een nieuwe versie Arts Flanders BOX, een publicatie over de nieuwe generatie Vlaamse kunstenaars in verschillende kunstdisciplines, bedoeld voor buitenlandse promotie. BAM realiseert het deel over beeldende kunst en audiovisuele kunst + mediakunst. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten)
- *2010-2013:* Contacten uitbouwen met sleutelspelers voor buitenlandse promotie van Vlaamse kunst; zowel in Vlaanderen (toerisme, buitenlandse betrekkingen, buitenlandse missies) als in het buitenland (Belgische ambassades, Vlaamse vertegenwoordigers, promotieorganisaties en promotienetwerken van andere landen zoals Goethe Instituut, Pro Helvetia en British Council, internationale netwerken,…).

Stimuleren van duurzame internationale relaties

- *2010-2013:* Buitenlandse curatoren en programmamakers (15 à 20 per jaar) in contact brengen met Vlaamse personen en organisaties door hen naar Vlaanderen uit te nodigen voor prospectie in het kader van het internationaal bezoekersprogramma. Buitenlandse bezoekers van BAM worden soms uitgewisseld met de bezoekers van de Mondriaan Stichting. De keuze van de bezoekers wordt bepaald in overleg met kunstenaars en organisaties.
- Het BAM-kennisplatform gebruiken voor het delen van informatie over buitenlandse bezoekers: BAM kondigt er buitenlandse bezoekers aan en publiceert verslagen en resultaten van hun bezoek. Kunstenaars en organisaties gebruiken dit platform om hun bezoekers aan te kondigen, zodat collega's daarop kunnen inspelen.
- Stimuleren van samenwerking en uitwisseling met steden of regio's, door het organiseren van studiereizen waar personen en organisaties elkaar ontmoeten en samenwerkingsmogelijkheden aftoetsen. Uitwisseling met Noord-Frankrijk, Ruhr en Zuid-Nederland, georganiseerd door BAM. Kunstensteunpunten organiseren crossdisciplinaire werkbezoeken aan andere landen en regio's, met focus op Oost-Europa. Zo ontstaat een

kruisbestuiving tussen landen én tussen disciplines; een logische ontwikkeling in deze tijd van interdisciplinaire samenwerking. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten.)
- Ontmoeting met kunstenaars, organisaties en kunstscènes in andere continenten, via de initiatiereis voor curatoren/theoretici. Deze reis wordt jaarlijks georganiseerd door de Mondriaan Stichting en het Prins Claus Fonds, in samenwerking met BAM en OCA (Office for contemporary art Norway). Twee curatoren uit Vlaanderen nemen daaraan deel.

Operationele doelstelling 4.2
Vlaamse audiovisuele, beeldende en mediakunst internationaal helpen positioneren als een (perifeer) netwerk van ontwikkeling en innovatie.

Via een doordachte samenwerking en profilering kunnen Vlaamse organisaties die op internationaal niveau te typeren zijn als klein en middelgroot, een internationale betekenis opbouwen.

Acties:

- Vlaamse veldspelers stimuleren om deel te nemen aan internationale managementnetwerken.
- Tijdens de volgende beleidsperiode drie internationale events organiseren, in nauwe samenwerking met het veld, al dan niet in de context van een summit die internationale netwerken geregeld organiseren in telkens een andere stad of regio.
  Mediakunst: e-culture fair in 2011, in het kader van het tweejaarlijkse internationale symposium ISEA (International Symposium for Electronic Arts). (Zie operationele doelstelling 3.2.)
  Beeldende kunst en audiovisuele kunst: organiseren van een internationale conferentie in samenwerking met het veld en met internationale netwerkorganisaties. Opties die momenteel onderzocht worden: jaarlijkse bijeenkomst van Europa Cinemas, International Association of Curators of Contemporary Art (IKT) e.a.
- Manifestaties in het buitenland rond Vlaamse kunst stimuleren en faciliteren in samenwerking met kunstensteunpunten. Enkele voorbeelden: LOW festival rond kunst in Vlaanderen en Nederland of kunstmanifestaties naar aanleiding van grote internationale events rond politiek (een artistiek programma uitwerken naar aanleiding Belgisch EU voorzitterschap in 2010), economie (wereldexpo), sport of toerisme. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten)
- Promoten van Vlaamse organisaties met een internationaal profiel tijdens grote manifestaties in het buitenland, door specifieke brochures en events zoals een lezing of een presentatie.
  Beeldende kunst: promotie tijdens grote biënnales zoals Manifesta, Venetië, São Paulo.
  Audiovisuele kunst: aansluiten bij de promotieactiviteiten van Flanders Image
  Mediakunst: promotie tijdens festivals zoals ISEA, Transmediale, Ars Electronica.

STRATEGISCH DOEL 5
Meewerken aan de uitbouw van een beleid en praktijk rond een levend geheugen voor kunst dat kansen biedt voor een grotere beschikbaarheid van creaties en documenten over kunst.

Operationele doelstelling 5.1
Kennis rond het archiveren en bewaren van kunst ter beschikking stellen aan personen en organisaties - die zelf moeten zorg dragen voor hun eigen archief- door een kennisnetwerk te vormen met spelers uit kunsten, erfgoed en wetenschap/industrie.

Acties:

- *Eind 2010*: publicatie van een veldanalyse die BAM en FARO maken over erfgoed van audiovisuele kunst, beeldende kunst en mediakunst, dit als voorbereiding op een discussie over visie en praktijk voor erfgoed in de kunsten. In die veldanalyse komen de volgende thema's aan bod: afbakening van het terrein, in kaart brengen van soorten collecties en archieven en hun statuut (privaat/publiek, type organisatie...), in kaart brengen van de expertisecentra en depots, in kaart brengen van de noden en aangeven van samenwerkingsmogelijkheden tussen organisaties, disciplines en sectoren op gemeentelijk, provinciaal, Vlaams en federaal niveau. Voor beeldende kunst wordt geput uit materiaal van de veldanalyse die BAM en FARO realiseren in 2009. Voor audiovisuele kunst wordt geput uit de resultaten van de studie Behoud en Ontsluiting Multimedia Vlaanderen (BOM-VL) en uit veldanalyses uitgevoerd door het Koninklijk Belgisch Filmarchief en Packed. Veldstudies uit diverse kunstdisciplines worden in 2011 samengebracht om een overkoepelende discussie te voeren over erfgoed van kunsten. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten)
- *Vanaf 2011*: een toolbox en good practice aanreiken voor de vormers van kunstenaarsarchieven (inclusief de kwestie van digital born material). BAM realiseert deze toolbox in samenwerking met FARO. Met zo'n toolbox worden kunstenaars en organisaties wegwijs gemaakt om hun archieven zelf op te bouwen en te beheren.
- *2011*: Kunstensteunpunten onderzoeken samen met FARO hoe kunstenaarsarchieven als thema aan bod kan komen binnen de erfgoeddag in 2011.
- *2012:* Een regeling van wettelijk depot uitwerken voor creaties op audiovisuele drager, in samenwerking met de overheid en organisaties zoals musea, Argos en Filmmuseum.
- *2010-1013*: Een kennisnetwerk ondersteunen met veldspelers uit kunsten, erfgoed, wetenschap en industrie om kennis rond erfgoed in kunsten op te bouwen en ter beschikking te stellen.

Beeldende kunst: netwerk tussen musea, kenniscentra en erfgoedspelers op landelijk en internationaal vlak. De kunstensector betrekken bij de oprichting van de provinciale erfgoeddepots.
Audiovisuele kunst: deelnemen aan vervolgtrajecten van het project BOM-VL, een project van het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen (IWT) dat de samenwerking rond kennis en infrastructuur voor digitale archivering aftoetst met spelers uit cultuur, omroepen, media en culturele industrie.
Mediakunst: netwerk ondersteunen tussen Packed en andere kenniscentra die kunstenaars ondersteunen bij het bewaren en levend houden van creaties in kunst, media en technologie.

- Vanaf 2013: Implementeren van technische en inhoudelijke standaarden waarmee makers en organisaties hun praktijk kunnen archiveren, digitaal beschikbaar maken en in een breder netwerk van spelers kunnen openstellen. (Zie: operationele doelstelling 1.1.)

Operationele doelstelling 5.2
Stimuleren van een grotere en meer diverse beschikbaarheid van creaties en documenten over kunst.

Acties

- De rechtenproblematiek uitklaren om meer kunst en documenten over kunst beschikbaar te maken, door samen te werken met de overheid en kenniscentra op landelijk en Europees niveau.
- *2013*: Implementeren van standaarden in instellingen die beschikken over collecties en archieven, waardoor archieven verbonden worden en makkelijker toegankelijk en consulteerbaar zijn voor gebruikers. (Zie ook: operationele doelstelling 1.1.)
- *2013*: nieuwe audiovisuele creaties die in kaart worden gebracht door VAF en Filmmuseum verbinden met gegevens over maker, producent, rechthebbenden en distributeur(s), om een beter overzicht te bieden van beschikbare producties. Dit helpt potentiële vertoners om vertoningsrechten te regelen. (Zie ook: operationele doelstelling 1.1.)

STRATEGISCH DOEL 6
Een groter maatschappelijk draagvlak creëren door te werken aan meer zichtbaarheid, kwaliteitsvolle publieksbemiddeling en actieve en cultureel diverse participatie.

Operationele doelstelling 6.1
Ondersteunen van gemeenschappelijke acties om de sectoren kenbaar en zichtbaar te maken.

Acties:

- *2010:* Ondersteunen van projecten die agendagegevens uit de cultuurdatabank sectorspecifiek communiceren in de vorm van een digitale activiteitenagenda. Bijvoorbeeld het project van <H>art om, naast een gedrukte agenda, ook een digitale agenda beeldende kunst te starten.
- Realiseren en ondersteunen van gemeenschappelijke communicatie waarmee een sector als geheel kenbaar en zichtbaar wordt gemaakt. Daarbij wordt steeds gezocht naar synergie met een bestaand en groot publieksmoment.
  Beeldende kunst: promotie van de sector, voor professionelen en kernpubliek, door de publicatie van een gratis gids ‘Beeldendekunstorganisaties’ en via een informatiestand op: artbrussels, Lineart, Brusselse Biënnale.
  Promotie van de sector bij een ruimer publiek via een gids 'Beeldendekunstorganisaties': tijdens publieksfestivals zoals Beaufort, Bruxel Bravo enzovoort.
  Audiovisuele kunst: promotie van de sector, voor professionelen en kernpubliek, via een informatiestand tijdens het Internationaal Filmfestival Gent.
  Promotie van de sector bij een ruimer publiek tijdens de Cultuurmarkt Antwerpen.
  Mediakunst: promotie tijdens evenementen rond innovatie en creatieve industrie door Flanders DC en IBBT

Operationele doelstelling 6.2
Ontwikkelen van publieksbemiddeling en werken rond culturele diversiteit en participatie.

Acties:

- *2010-2011:* Publieksbemiddeling stimuleren in de vorm een collegagroep (één voor beeldende kunst en één voor audiovisuele kunst) rond het uitwisselen van ervaringen en bezoeken van goede voorbeelden in binnen- en buitenland (2010 en 2011).
- *2012-2013*: Het werken rond culturele diversiteit stimuleren in de vorm van een nieuw traject rond visieontwikkeling en case studies in samenwerking met kunstensteunpunten. Dit is een vervolg op het eerste traject en de publicatie ‘Tracks’. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten.)
- *Vanaf 2012:* Samenwerking met organisaties stimuleren die zich bezighouden met kunsteducatie en toeleiding naar kansengroepen. Op die manier kunnen organisaties in audiovisuele, beeldende en mediakunst kennis verwerven rond publieksbemiddeling en leren werken met nieuwe publieken. Er kunnen ook samenwerkingsverbanden groeien. Dit traject is een vervolg op het traject rond publieksbemiddeling dat in 2011 zal worden afgerond.

Operationele doelstelling 6.3
De rol van kritiek en media activeren als bemiddelaars tussen kunst en een groter publiek.

Acties:

- *2010:* Een expertenmeeting organiseren over de rol van media in kunst en cultuur en hoe media in de toekomst een positieve rol zouden kunnen spelen. Dit op basis van een analyse van het huidige medialanschap en de plaats van cultuur daarin.
- Getalenteerde critici groeikansen geven door het organiseren van een masterclass kritiek (een masterclass rond beeldende kunst en een rond audiovisuele kunst), dit in samenwerking met tijdschriften In Vlaanderen en Nederland zodat de resultaten gepubliceerd kunnen worden.
  Beeldende kunst: masterclass in 2010 en 2012;
  Audiovisuele kunst: masterclass in 2011.
- Gemeenschappelijke projecten opzetten met de sectoren en mediapartners zoals omroepen, kranten, tijdschriften en telecomspelers om het bredere publiek op een inhoudelijk kwaliteitsvolle manier te sensibiliseren voor de sectoren. De Canvascollectie, een samenwerking in 2008 van 5 organisaties beeldende kunst en VRT is daar een voorbeeld van.
- Organisaties stimuleren om zelf media te gebruiken waarmee ze diverse aspecten van hun werking kunnen communiceren; media die koppelbaar zijn met massamedia. We denken bijvoorbeeld aan streaming media die gekoppeld kunnen worden met multimediale platformen van omroepen; internetprojecten met kunstenaars die gekoppeld kunnen worden aan websites van kranten, publicaties die als bijlage in een krant of tijdschrift worden meegegeven, of inserts in tijdschriften enz.

Operationele doelstelling 6.4
Ondersteunen van de integratie van cultuur binnen de lerarenopleiding en het leerplichtonderwijs, op basis van het eindrapport van de commissie onderwijs cultuur.

Acties:

- *2010-2013:* Samenwerking tussen het kunstenlandschap en het kunsteducatieve veld stimuleren en structureel onderbouwen via kennisuitwisseling en via het verzamelen van best practices die onderwijs en kunstenveld kunnen inspireren.
- *2010-2013:* BAM stimuleert de samenwerking tussen scholen en het kunstenveld rond twee thema's: het vormen van clusters tussen kunstorganisaties en scholen in het kader van het concept 'brede school' en het stimuleren van kennisuitwisseling tussen onderwijs en kunsteducatieve initiatieven.
- *2012:* Organiseren van een conferentie in samenwerking met kunstensteunpunten om de effecten van het Bamford-rapport te evalueren met betrokkenen uit het kunstenveld en onderwijsveld. (Zie bijlage: Samenwerking van kunstensteunpunten.)